

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P2913

[Total No. of Pages : 4

[5801]-304

S.Y. B.Com.

234 : BUSINESS MANAGEMENT - I
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 and question No. 6 are compulsory.*
- 2) *Answer any three questions from Q.2 to Q.5.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Fill in the blank with the most appropriate alternative (any Five) : **[5]**

- i) Management is _____.
(An Art. Science & Profession, A science, A Profession. An Art)
- ii) The process of Management begins with _____.
(Planning, Co-ordination, Control, Budgeting)
- iii) The First Step in decision making process is _____.
(Implementation of decision, Establishment of Objectives, Finalization of decisions, Identification of Problem)
- iv) Preparation of Master Plan of an organisation is a function of _____.
(Lower Level Management, Middle Level Management, Top Level Management, All Levels of Management)
- v) _____ is an internal source of Recruitment.
(Employment Agency, Advertisement, Gate Hiring, Transfer)
- vi) Committees are examples of _____.
(Informal Group, Temporary Group, Non performing Group, Permanent Group)
- vii) _____ is NOT a function of Directing.
(Supervision, Leadership, Motivation, Staffing)

P.T.O.

b) Match the following : [5]

Column A

Column B

i) Controlling	a) Right to issue orders
ii) Defining Mission statement	b) F. W. Taylor
iii) Division of Work	c) Top Level Management
iv) Scientific Management	d) Function of Management
v) Authority	e) Principle of Management

Q2) Define the term Management and explain its characteristics. [15]

Q3) Define Planning. Explain the features of Planning in detail. [15]

Q4) Define Delegation of Authority. Explain difficulties in Delegation of Authority on the part of superiors and subordinates. [15]

Q5) Define Direction. Explain the principles and techniques of Direction. [15]

Q6) Write a short note (any three) : [15]

- a) Team
- b) Authority and Responsibility
- c) Types of decisions
- d) Scientific Management
- e) Techniques of Forecasting

Total No. of Questions: 6]

P2913

[5801]-304

S.Y. B.Com.

234 : BUSINESS MANAGEMENT - I
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना:

- 1) प्रश्न क्रमांक 1 आणि प्रश्न क्रमांक 6 अनिवार्य आहेत.
- 2) प्रश्न 2 ते प्रश्न 5 मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या.
- 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्रश्न 1)** अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही पाच) [5]
- i) व्यवस्थापन एक ..... आहे.
(कला, शास्त्र आणि व्यवसाय, शास्त्र, व्यवसाय, कला)
  - ii) व्यवस्थापनाची प्रक्रिया ..... ने सुरू होते.
(नियोजन, समन्वय, नियंत्रण, अंदाजपत्रक)
  - iii) ..... ही निर्णय प्रक्रियेतील पहिली पायरी आहे.
(निर्णय लागू करणे, उद्दीष्टांची स्थापना, निर्णय घेणे, समस्येची ओळख)
  - iv) संस्थेचा बृहत आराखडा तयार करणे हे ..... चे कार्य आहे.
(कनिष्ठ स्तरीय व्यवस्थापन, मध्यम स्तरीय व्यवस्थापन, उच्च स्तरीय व्यवस्थापन, सर्व स्तरांवरील व्यवस्थापन)
  - v) ..... हा भरतीचा अंतर्गत स्रोत आहे.
(रोजगार एजन्सी, जाहीरात, प्रवेशद्वार भरती, बदली)
  - vi) समित्या ह्या ..... ची उदाहरणे आहेत.
(अनौपचारिक गट, तात्पुरता गट, अकार्यरत गट, कायमस्वरूपी गट)
  - vii) ..... हे निर्देशनाचे कार्य नाही.
(पर्यवेक्षण, नेतृत्व, प्रेरणा, नियुक्ती)

ब) योग्य जोड्या जुळवा :

[5]

रकाना अ	रकाना ब
i) नियंत्रण	अ) आदेश जारी करणे
ii) ध्येय विधान निश्चितीकरण	ब) एफ. डब्लू. टेलर
iii) कामाची विभागणी	क) उच्च स्तरीय व्यवस्थापन
iv) शास्त्रिय व्यवस्थापन	ड) व्यवस्थापनाचे कार्य
v) अधिकार	इ) व्यवस्थापनाचे तत्व

प्रश्न 2) व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या आणि त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 3) नियोजनाची व्याख्या द्या आणि त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 4) अधिकार प्रदानाची व्याख्या द्या. अधिकार प्रदान करताना वरिष्ठांना व कनिष्ठांना येणाऱ्या अडचणी स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 5) निर्देशनाची व्याख्या द्या. निर्देशनाची तत्वे आणि तंत्रे स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 6) थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) : [15]

- अ) समूह
- ब) अधिकार आणि जबाबदारी
- क) निर्णयाचे प्रकार
- ड) शास्त्रिय व्यवस्थापन
- इ) पुर्वानुमानाची तंत्रे

